

verslag

Betreft	Stakeholderbijeenkomst productverbetering en voedselkeuzelogo
Vergaderdatum en -tijd	28 mei 2019 12:30
Vergaderplaats	Muzenzaal 2
Aanwezig	Charles Wijnker (VWS voorzitter), Marc Jansen (CBL), Henrieke Crielaard (CBL), Marian Geluk (FNLI), Marloes Kneppers (FNLI), Liesbeth Dirven (Veneca), Olof King (Consumentenbond), Nelleke Polderman (Consumentenbond), Ineke van Dis (Hartstichting), Carolien Martens (Hartstichting), Gerda Feunekes (Voedingscentrum), Daniëlle Wolvers (Voedingscentrum), Ariëne de Jong (RIVM), Nicolette Barkhof (KHN), Erwin Maathuis (LNV), Inge Stoelhorst (VWS), Erika Smale (VWS), Elsa Vruggink (VWS), Marja Boll (VWS), Jessie Camps (VWS), Jaimy Ong (VWS)

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**

Bezoekadres:

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

J.J. Ong
Beleidsmedewerker

M 0611797277
jj.ong@minvws.nl

Datum

25 juni 2019

Aantal pagina's

4

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Opening

VWS introduceert de communicatiemedewerkers die bij dit project betrokken zijn. Jessie Camps en Marja Boll starten binnenkort met het communicatieplan voor het nieuwe voedselkeuzelogo. Zij nemen hiervoor contact op met communicatiemedewerkers van de stakeholders.

Er zijn geen opmerkingen over het verslag van het vorige stakeholderoverleg van 28 februari 2019.

Plan van aanpak productverbetering

Het akkoord verbetering productsamenstelling loopt eind 2020 af. VWS is een traject gestart om, met een werkgroep met experts van onder andere het RIVM en het Voedingscentrum, nieuwe criteria voor productverbetering op te stellen. Hiervoor is een plan van aanpak geschreven door Erika Smale. Het plan is gedeeld als bijlage.

Op dit moment wordt door de werkgroep uitgezocht hoe de trapsgewijze criteria opgesteld kunnen worden. Er wordt onder andere gekeken naar welke nutriënten er meegenomen moeten worden, in hoeverre er rekening gehouden moet worden met portiegrootte en in welke productgroepen onderverdeeld moet worden. Aangegeven wordt dat er ook behoefte is aan criteria voor maaltijden. Naast het

opstellen van criteria, wordt binnenkort gestart met een studie naar incentives voor productverbetering. Deze studie wordt uitgevoerd door een nog nader te bepalen externe partij.

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**

Er is voor gekozen de relatie met het voedselkeuzelogo vooralsnog los te laten. De deelprojecten dienen verschillende doelen. Het deelproject productverbetering richt zich op het prikkelen van bedrijven, terwijl het deelproject voedselkeuzelogo zich richt op het bedienen van de consument. Echter, een voedselkeuzelogo kan uiteindelijk wel een incentive zijn voor productverbetering. Aansluiting tussen beide deelprojecten is daarom belangrijk.

Datum
25 juni 2019

CBL geeft aan dat er bedrijven zijn die op dit moment al stappen zetten. Zij willen bijvoorbeeld op het etiket aangeven dat er een reductie (in zout en/of suiker) heeft plaatsgevonden. Dit kan ook een incentive zijn voor bedrijven om aan productverbetering te doen. Aangezien het hier gaat om een claim, moet dit in Brussel worden geregeld. Op dit moment zitten er namelijk bepaalde grenzen aan de claimsverordening. Consumentenbond geeft aan tegen een aanpassing van de claimsverordening te zijn op dit vlak.

Consumentenbond vraagt om verheldering van de term productverbetering en in hoeverre hiermee uitsluitend verbetering van productsamenstelling wordt bedoeld. Hier moet wat hen betreft de focus op liggen. VWS geeft aan dat het niet enkel om aanpassingen in het product zelf gaat. Zo wordt een verschuiving van het assortiment (van bijvoorbeeld *regular* naar *light* producten), portiegrootte en aanpassing van de productvolume ook als verbetering gezien. Dit zal VWS beter definiëren in de doelstelling van het plan van aanpak.

In het plan wordt Consumentenbond beschreven als uitdrager van het systeem. De term *uitdrager* wordt te zwaarbeladen gevonden en wordt aangepast. De Consumentenbond geeft aan dat eventuele activiteiten rondom het nieuwe systeem zullen afhangen van het uiteindelijke plan. De Hartstichting geeft aan dat het voor de gezondheidsfondsen ook nog te vroeg is om in te kunnen stemmen om uitdrager van het nieuwe systeem te worden.

De Hartstichting geeft aan dat het onduidelijk is wat de verhouding is tussen de drie maatregelen. VWS geeft aan dat de focus op productverbetering komt te liggen, portiegrootte en verschuiving van verkoopvolume in mindere mate, maar wordt wel meegenomen. De Hartstichting vindt het plan voor verbetering productsamenstelling te vrijblijvend. Dit komt omdat er geen deadlines en/of reductietargets worden vastgelegd. Er wordt niet expliciet gezegd waar naar toe gewerkt wordt. Reactie VWS: verbetering van productsamenstelling is niet vrijblijvend, maar het is niet mogelijk om nu al aan te geven waar het eindigt.

Deskstudie voedselkeuzelogo

In opdracht van VWS hebben het Voedingscentrum en het RIVM de afgelopen maanden gewerkt aan een deskstudie over voedselkeuzelogo's die in andere Europese landen op dit moment in de praktijk gebruikt worden. Het gaat om de logo's Keyhole (Scandinavië), Multiple Traffic Light (Engeland) en Nutriscore (Frankrijk en België). De studie bekijkt hoe de drie logosystemen in elkaar zitten: wat is het doel van de systemen, in hoeverre is het in lijn met de Schijf van Vijf en waar wijken de logo's af van de Schijf van Vijf, op welke wijze worden criteria vastgesteld en in hoeverre is het logo begrijpelijk voor consumenten.

Presentatie door Daniëlle Wolvers (Voedingscentrum). Een aantal bevindingen:

- Keyhole (KH) komt qua opzet het dichtst in de buurt van Schijf van Vijf, omdat voor het kunnen voeren van het logo een onderscheid wordt gemaakt tussen voedingsmiddelen die wel en niet bijdragen aan de gezondheid. Echter, KH heeft geeft een andere beoordeling aan bepaalde voedingsmiddelen (zoals rood bewerkt vlees dat niet in de Schijf van Vijf valt en wel een KH logo kan krijgen).
- Een nadeel van KH is dat producten niet gemakkelijk vergeleken kunnen worden. Afwezigheid van een KH-logo op een product betekent niet per definitie dat het een ongezond product is.
- Multiple Traffic Light (MTL) en Nutriscore (NS) maken de beoordeling op basis van de hoeveelheid van een aantal nutriënten en NS ook op basis van ingrediënten.
- Opvalt dat bij NS eiwit wordt meegenomen als positieve component en dat bij MTL vezels niet meegenomen worden.
- Bij MTL en NS hebben de criteria grotendeels een generieke karakter (=voor alle productgroepen worden de criteria op een gelijk niveau gesteld). Hierdoor kan in sommige productgroepen onvoldoende differentiatie worden aan gebracht tussen gezonde en minder gezonde keuzes. Zo krijgt bij Nutriscore bijvoorbeeld volkorenbrood en witbrood een klein aantal een gelijke score.
- Bij MTL en NS speelt de beoordeling van nutriënten een belangrijkere rol dan een beoordeling op basis van het gehele product. Bij de Schijf van Vijf is juist het uitgangspunt dat bepaalde producten gezond en minder gezond zijn vanwege het gehele product en niet (alleen) vanwege de optelsom van hun nutriënten.
- In vergelijking met MTL stelt NS consumenten het beste in staat om producten op gezondheid te ranken. Een directe vergelijking met KH is niet gemaakt, omdat de systematiek van KH niet te vergelijken is met die van MTL en NS.
- In 2020 vindt een evaluatie van het NS-systeem plaats.
- Er wordt aangeraden niet zo zeer te kijken naar aanpassingen van de criteria, maar naar de puntenverdeling van de verschillende nutriënten binnen NS.

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**

Datum
25 juni 2019

De geselecteerde productgroepen zijn gekozen omdat bij deze productgroepen de verschillen tussen de verschillende systemen goed te zien zijn. Belangrijk is om ook te kijken naar productgroepen waar minder discussie over is om zo een goed evenwichtig beeld te krijgen.

De slides van de presentatie worden met de stakeholders gedeeld. De belangrijkste resultaten van de deskstudie worden door Voedingscentrum en RIVM verwerkt in een factsheet en wordt later gepubliceerd.

In antwoord op vragen geeft VWS aan dat het niet de bedoeling is twee bestaande logo's te combineren evenals een nieuw Nederlands logo te ontwikkelen.

Consumentenbond vraagt in hoeverre het haalbaar is de Schijf van Vijf mee te nemen. VWS reageert dat één van de randvoorwaarden is dat de Schijf van Vijf meegenomen wordt. VWS licht toe dat binnen het Nationaal Preventieakkoord eveneens een afspraak is opgenomen dat toegewerkt gaat worden naar meer zicht op de Schijf van Vijf op de winkelvloer. Hier wordt momenteel ook aan gewerkt. Een mogelijke uitwerking hiervan is dat een claim 'past in de Schijf van Vijf' op verpakkingen wordt gezet. Hiervoor is ook een notificatie naar Brussel, i.v.m. toepassing van de claimsverordening, noodzakelijk.

Vraag en antwoord onderzoeken

VWS heeft de stakeholders betrokken in de aanloop naar het uitzetten van het consumentenonderzoek en de deskstudie. De stakeholders hebben vragen en opmerkingen gegeven op de concept documenten. VWS heeft deze vragen/opmerkingen beantwoord en gedeeld met de stakeholders.

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**

Datum
25 juni 2019

VWS licht de stand van zaken van het consumentenonderzoek toe:

- Alle bureaus uit de samenwerkingsmantel hebben offertes ingediend.
- De offertes werden beoordeeld op kwaliteit (plan van aanpak, methode, planning, ervaring van onderzoekers, etc.) en prijs. Waarbij kwaliteit woog zwaarder dan prijs.
- (een deel van) De begeleidingscommissie heeft de offertes beoordeeld.
- In week 22 is het marktonderzoeksbureau gekozen.
- In week 24 wordt het onderzoeksvoorstel nader besproken met het bureau en de begeleidingscommissie.
- Dit onderzoeksvoorstel wordt daarna, in week 25, met de stakeholders gedeeld. Kleine aanpassingen zijn dan nog mogelijk.
- Het onderzoek moet voor 31 augustus 2019 zijn afgerond.

Ontwikkelingen voedselkeuzelogo's

Versillende bedrijven hebben inmiddels aangekondigd een logo te gaan introduceren op hun producten in Nederland. VWS geeft aan deze ontwikkeling te betreuren. Deze uitingen en plannen van individuele partijen passen niet bij hetgeen is afgesproken via het Nationaal Preventieakkoord. Bij uitrol van verschillende logo's door verschillende partijen zal dit ook nog eens verwarrend zijn voor consumenten. Wat Nutriscore betreft, is het nu ook wettelijk niet toegestaan het logo in Nederland te gebruiken. VWS doet een oproep aan de stakeholders hun leden hierop aan te spreken.

FNLI benadrukt dat zij nooit de bedoeling hebben gehad een bepaald logo tegen te houden. In tegendeel, zij hechten veel waarde aan een zorgvuldig proces. Zij zijn voorstander van de huidige planning en streven er niet naar deze te vertragen.

Ondanks dat CBL al eerder heeft aangegeven een voorkeur voor Nutriscore te hebben, houden ze zich aan de afspraak die gemaakt is in het Nationaal Preventieakkoord. Een lid van CBL heeft onlangs aangekondigd Nutriscore in haar webshop te gaan gebruiken.

Expertsessie

Tijdens het vorige overleg op 28 februari werd door de stakeholders de vraag ingebracht of het mogelijk is een expertsessie te organiseren over het voedselkeuzelogo. Afsproken is om rond oktober, nadat een keuze gemaakt is voor een logo, een sessie te organiseren voor een breder publiek. Nadere afstemming en informatie hierover volgt nog.

Transparantie

De afgelopen maanden heeft VWS met individuele partijen gesproken over productverbetering en het voedselkeuzelogo. In het kader van transparantie, wil VWS de samenvatting van deze verslagen openbaar maken. Stakeholders gaan hier mee akkoord. Voor publicatie worden de verslagen ter goedkeuring aan de stakeholders voorgelegd.